

KT:n ajankohtaistiedustelu 2025

Henkilöstöön kohdistuvat säästöpainheet kasvussa kunnissa ja hyvinvointialueilla

- Henkilöstöön kohdistuvat sopeutustoimet jatkuivat odotetusti vuonna 2025.
- Vuonna 2025 hyvinvointialueilla irtisanomisten määrä saavutti 1990-luvun laman tason.
- Kunnissa säästötoimenpiteiden suuruusluokka on tasaantunut, hyvinvointialueet jatkavat mittavia säästötoimiaan.
- Säästöjä etsitään monenlaisista toimintojen uudelleenjärjestelyistä.

KT:n ajankohtaistiedustelu

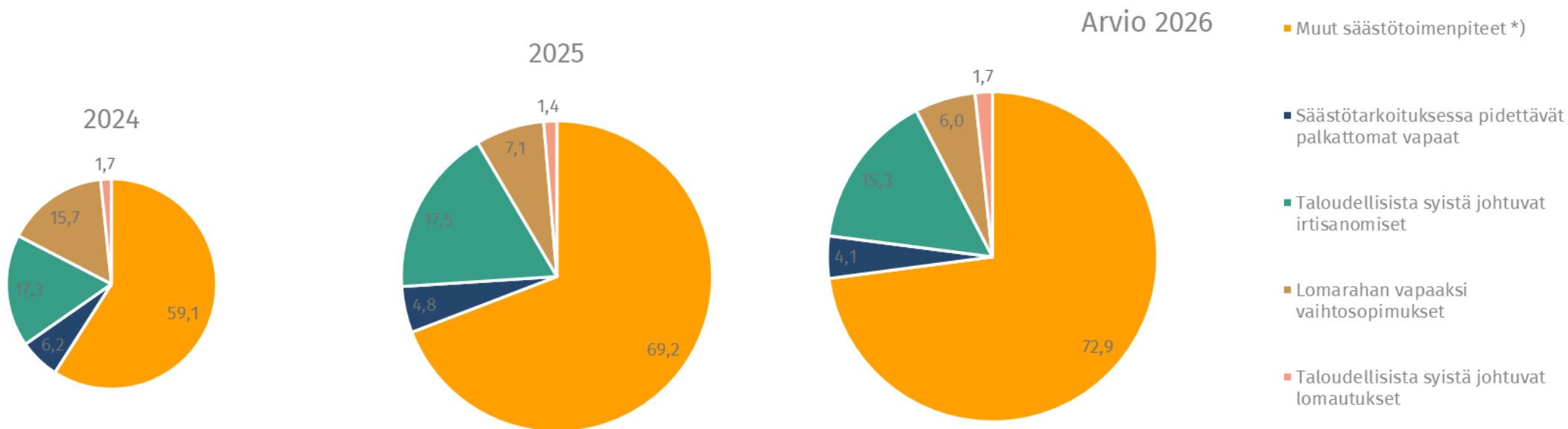
- Tiedustelussa selvitettiin:
 - Henkilöstöön kohdistuneita sopeutustoimia vuonna 2025.
 - Arvio henkilöstöön kohdistuvista sopeutustoimista vuonna 2026.
 - Vuoden 2026 palvelujen järjestämistä haastavia tekijöitä.
 - Taloudellisia näkymiä.
- Tiedustelu lähetettiin marraskuun 2025 lopussa kaikkiin Manner-Suomen kuntiin ja kuntayhtymiin, sekä hyvinvointialueille ja KT:n yritysjäsenille.
- Tiedusteluun vastasi helmikuun 2026 alkuun mennessä 205 kuntaa ja kuntayhtymää, 24 hyvinvointialuetta ja hyvinvointiyhtymää sekä 219 yritysäsentä.
- Tässä raportoidaan kuntaorganisaatioiden ja hyvinvointialueiden tulokset, joiden osalta vastaajat kattoivat 79 % kuntien ja 96% hyvinvointialueiden henkilöstöstä.

YT-menettelyjen käytännöistä ja kyselyn tuloksista

- YT-neuvotteluihin lähdetessä yleensä esitetään säästötavoite ja tämän saavuttamiseksi arvio vaadittavista henkilömäärien vähennyksistä.
 - Usein osa säästötavoitteesta onnistutaan korvaamaan muilla toimilla.
- Irtisanomisten määrää vähentävät myös mahdollisesti täyttämättä jäävät tehtävät määräaikaisten työsuhteiden päättyessä tai eläköitymisen yhteydessä.
- Yleisesti irtisanotuille tarjotaan mahdollisuutta siirtyä toiseen tehtävään.
 - Uusia tehtäviä avautuu kunnissa ja hyvinvointialueilla taloudellisista haasteista huolimatta.
- Jos henkilö ei ota tarjottua tehtävää vastaan tai tulee irtisanotuksi, voivat nämä henkilöt työllistyä tulevaisuudessa kuntiin tai hyvinvointialueille uusien tehtävien avautuessa.
- **Osa vuodelle 2025 ilmoitetuista irtisanomisista tuli vuoden lopussa. Toimeenpano menee vuoden 2026 puolelle, jolloin on mahdollista, että irtisanomisten lopullinen määrä jää pienemmäksi, kuin tässä raportoitu luku vuodelle 2025.**
 - Koskee erityisesti yhtä hyvinvointialuetta ja heidän 500 irtisanomistaan vuodelle 2025, mikä luku voi täsmentyä alaspäin vuoden 2026 aikana.

Sopeutustoimet vuosina 2023–2026

(prosenttia kokonaissästöistä)

Säästö yhteensä 1,4 %
n. 345 miljoonaa euroa

Säästö yhteensä 2,1 %
n. 564 miljoonaa euroa

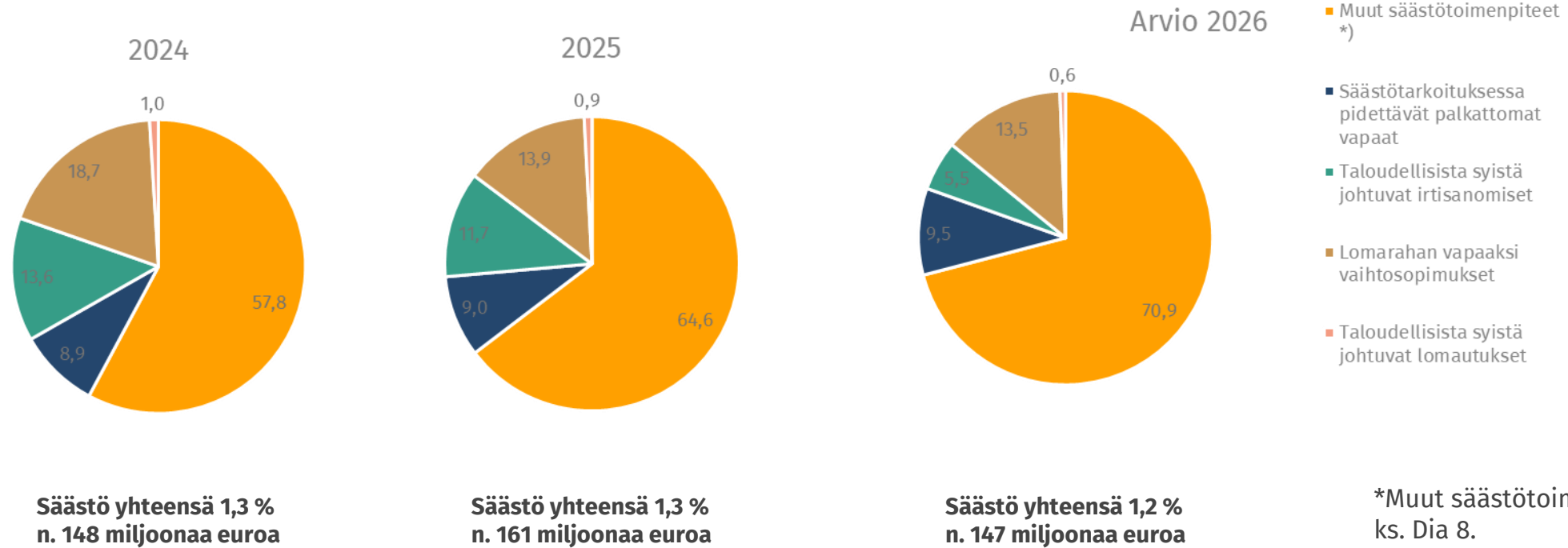
Säästö yhteensä 2,4 %
n. 622 miljoonaa euroa

*Muut säästötoimenpiteet,
ks. Dia 8.

	2023	2024	2025	arvio 2026
Kunnat	122 000 000	148 000 000	161 000 000	147 000 000
Hyvinvointialueet	119 000 000	197 000 000	403 000 000	475 000 000
Yhteensä	241 000 000	345 000 000	564 000 000	622 000 000

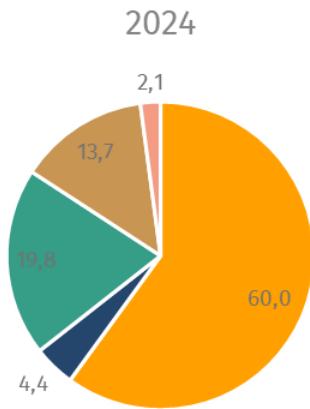
Sopeutustoimet vuosina 2024–2026 kunnissa

(prosenttia kokonaissästöistä)

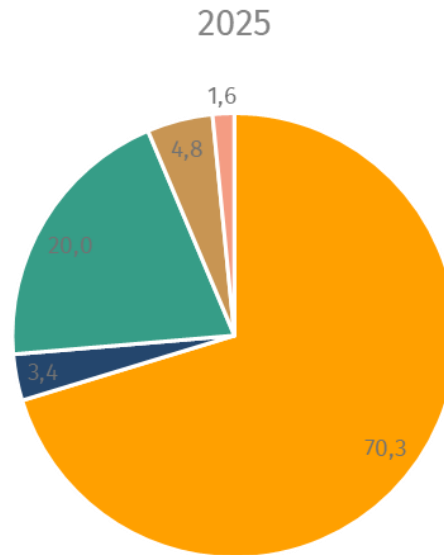

Sopeutustoimet vuosina 2024–2026 hyvinvointialueilla

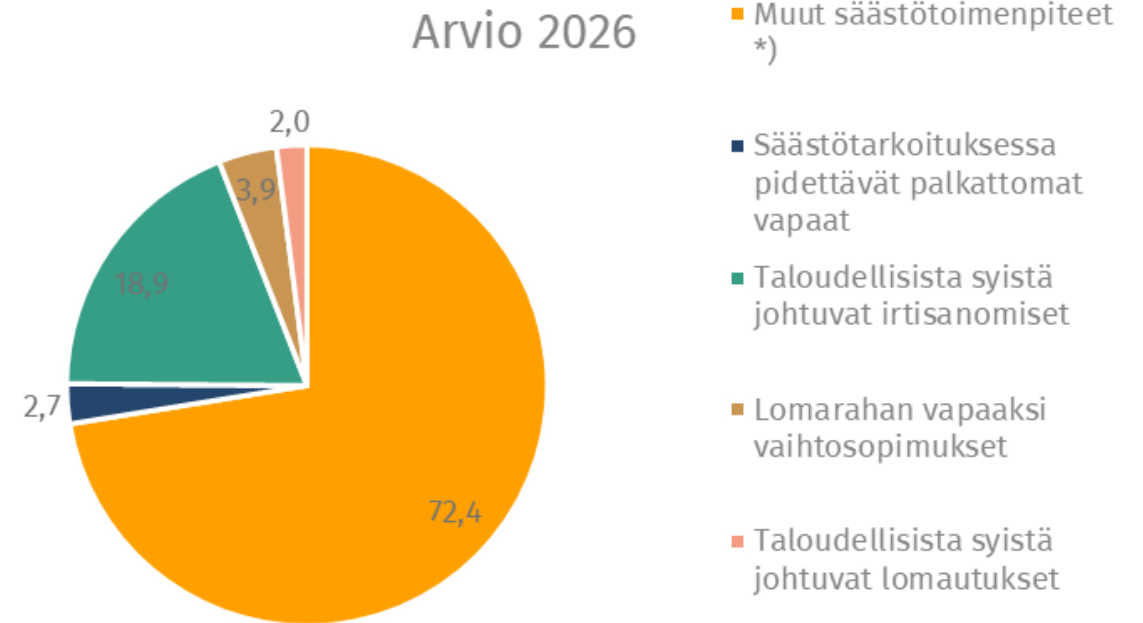
(prosenttia kokonaissästöistä)

Säästö yhteensä 1,4 %
n. 197 miljoonaa euroa

Säästö yhteensä 2,8 %
n. 403 miljoonaa euroa

Säästö yhteensä 3,3 %
n. 475 miljoonaa euroa

*Muut säästötoimenpiteet,
ks. Dia 8.

Muut säästötoimenpiteet vuonna 2025

Vastaukset painotettu henkilöstömäärillä

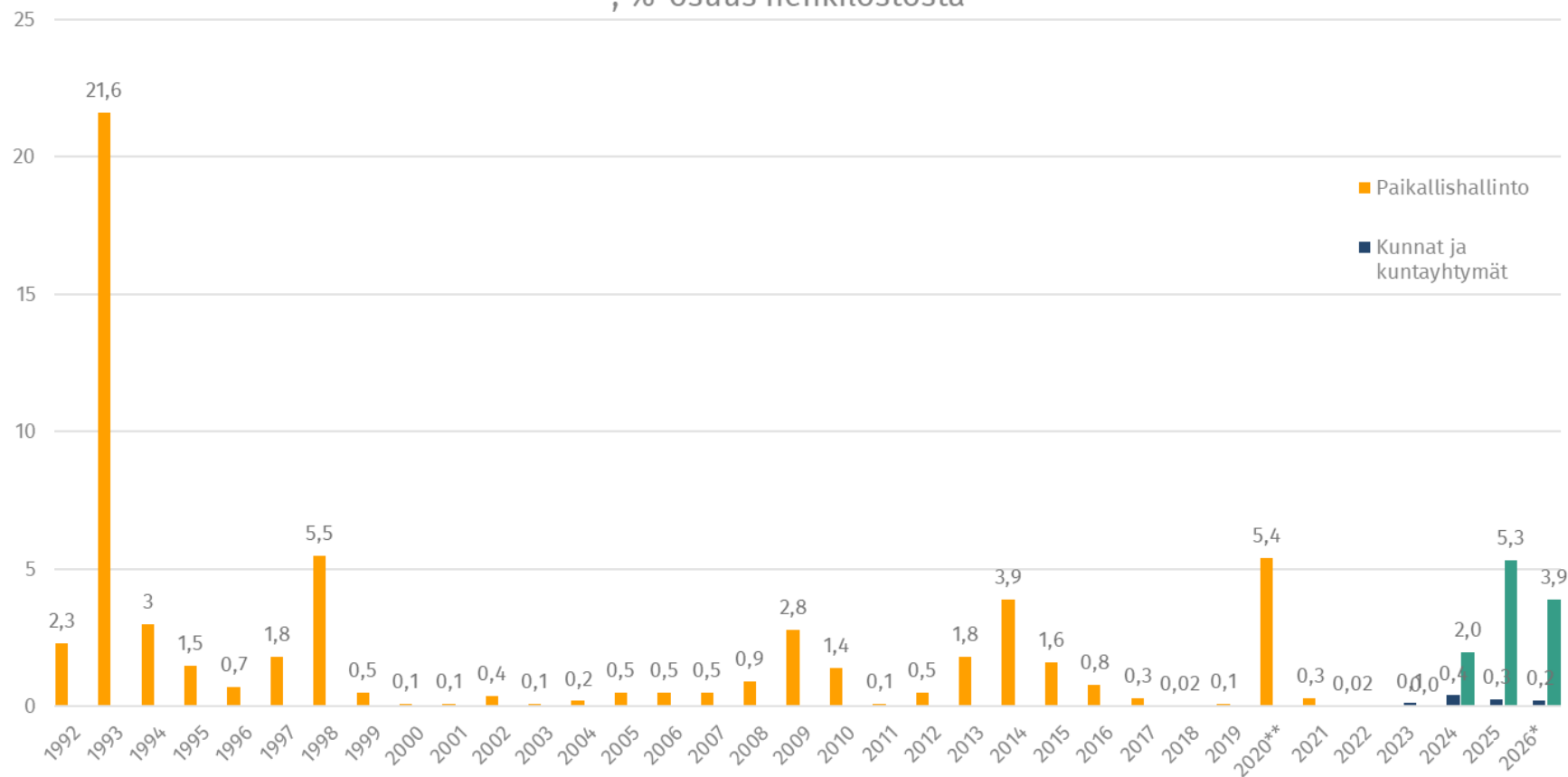
Säästökeino	Kunnat, %	Hyvinvointialueet, %	Yhteensä, %
Töiden uudelleen järjestelyt, uudet toimintatavat ja muu toiminnan tehostaminen	80	100	91
Luonnollisen poistuman hyödyntäminen/toimien ja virkojen täyttämättä jättäminen	73	90	83
Sijaisten ja määräaikaisten käytön vähentäminen	64	95	82
Täyttölupamenettely/vaikeutettu rekrytointimenettely	65	86	77
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman käytön vähentäminen	34	91	66
Palvelujen ja toimintojen supistaminen (sisältää palveluverkon supistamisen)	29	83	59
Sairauspoissaolokustannusten ja/tai työkyvyttömyyseläkemaksujen (TKE-maksujen) vähentäminen	52	61	57
Henkilöstöetuuksien karsiminen	22	64	46
Valtakunnallisten sopimusten tasoa parempia palvelussuhteen ehtoja koskevien paikallisten sopimusten purkaminen	5	33	21
Toimintoja ulkoistettu/yhtiötetty	7	21	15
Säästösyistä osa-aikaistaminen	12	16	14
Seutuyhteistyö	10	11	10
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman lisääminen	4	3	3
Palkanalennussopimukset	0	0	0

- Prosentti kuvaa organisaatioiden osuutta, joissa kyseinen toimenpide on käytössä. Vastaukset on painotettu henkilöstömäärillä.

Lomautukset taloudellisista syistä paikallishallinnossa vuosina 1992–2026, %-osuus henkilöstöstä (painottamaton aikasarja)

Lomautukset taloudellisista syistä paikallishallinnossa vuosina 1992–2026
, %-osuus henkilöstöstä

Kunnissa:

2023: 0,1 (n. 250 henkilöä)

2024: 0,4 (n. 900 henkilöä)

2025: 0,3 (n. 600 henkilöä)

2026*: 0,2 (n. 450 henkilöä)

Hyvinvointialueilla:

2023 0,0 (0 henkilöä)

2024: 2,0 (n. 4 500 henkilöä)

2025: 5,3 (n. 12 200 henkilöä)

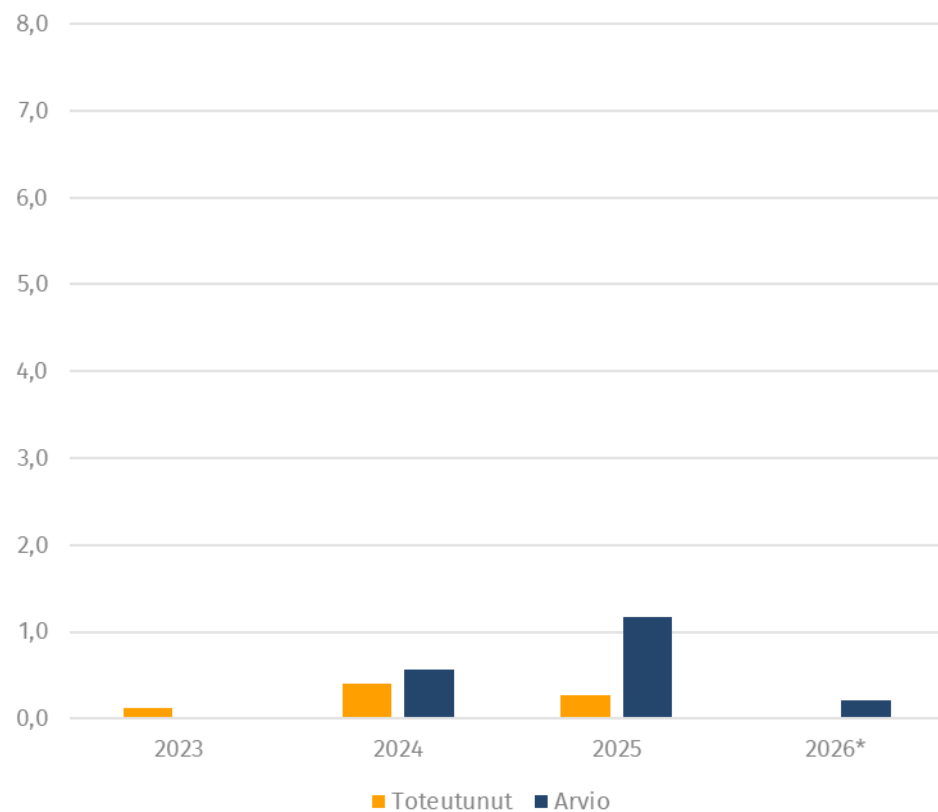
2026*: 3,9 (n. 8 950 henkilöä)

**) 2,4 % henkilöstöstä: Taloudellisista syistä johtuvat lomautukset ilman koronasta johtuvia toiminnallisia lomautuksia.
2,1 % henkilöstöstä: Koronaepidemiasta johtuvat toiminnalliset lomautukset
0,9 % henkilöstöstä: Koronaepidemiasta johtuvat palkanmaksun keskeytykset
Yhteensä 5,4 % henkilöstöstä

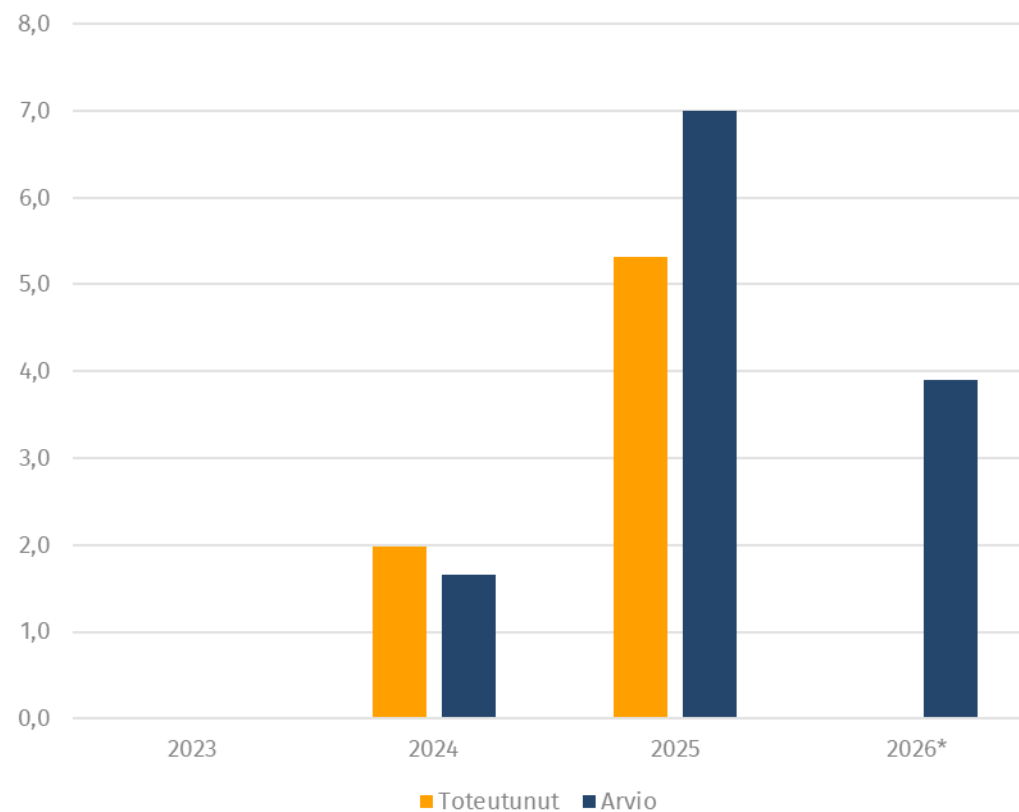
*) arvio

Toteutunut lomautusten määrä ja arviot

Kunnat - lomautukset

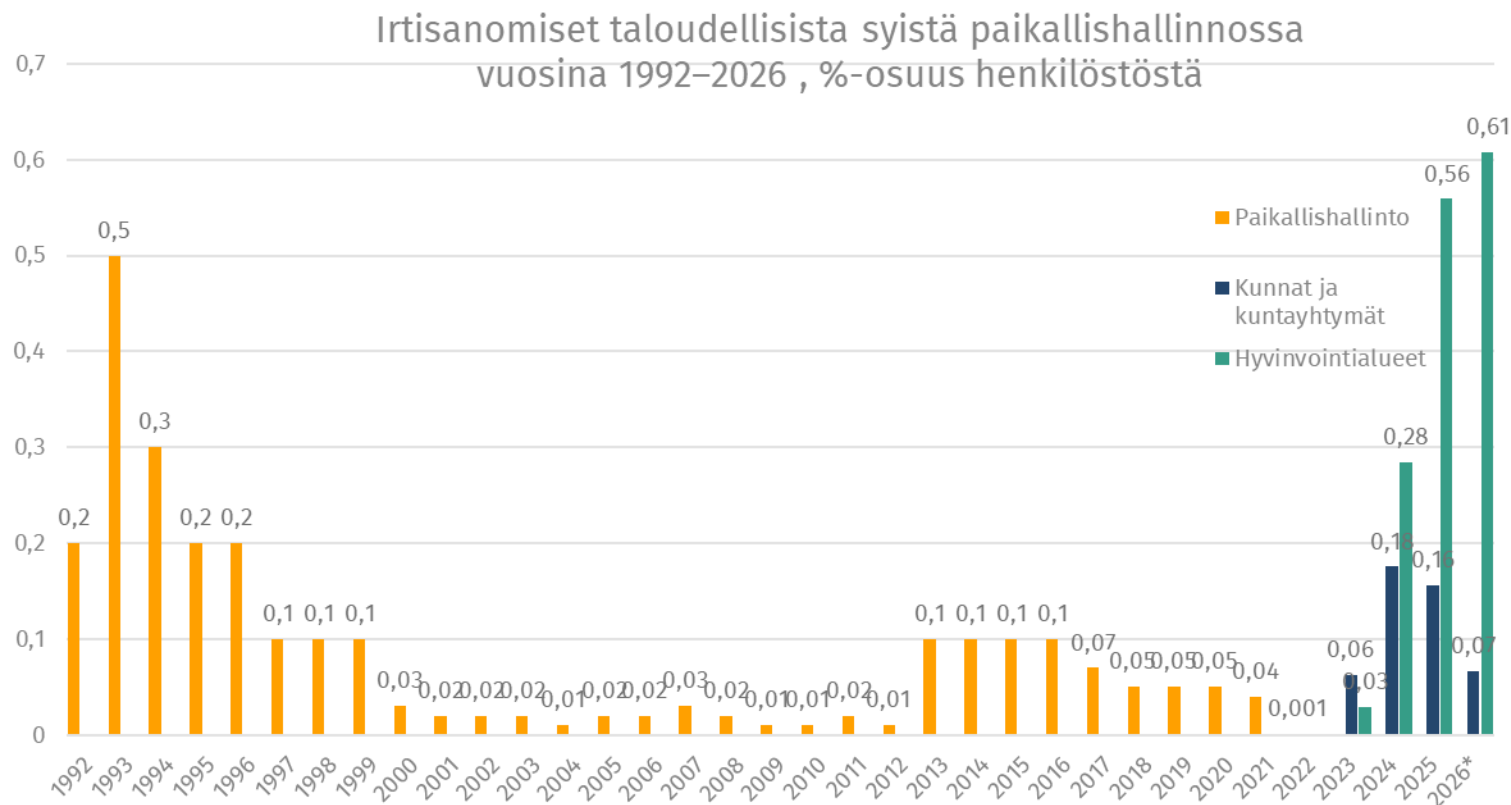

Hyvinvointialueet - lomautukset

Irtisanomiset taloudellisista syistä paikallishallinnossa vuosina 1992–2026, %-osuus henkilöstöstä (painottamaton aikasarja)

Kunnat:

2023: 0,06 (n. 140 henkilöä)

2024: 0,18 (n. 380 henkilöä)

2025: 0,16 (n. 340 henkilöä)

2026*: 0,07 (n. 140 henkilöä)

Kohdistui vuonna 2025

tukihenkilöstöön, hallintoon sekä opettajat ja ohjaajat.

Hyvinvointialueet:

2023: 0,03 (n. 70 henkilöä)

2024: 0,28 (n. 640 henkilöä)

2025: 0,56 (n. 1 280 henkilöä)

2026*: 0,61 (n. 1 400 henkilöä)

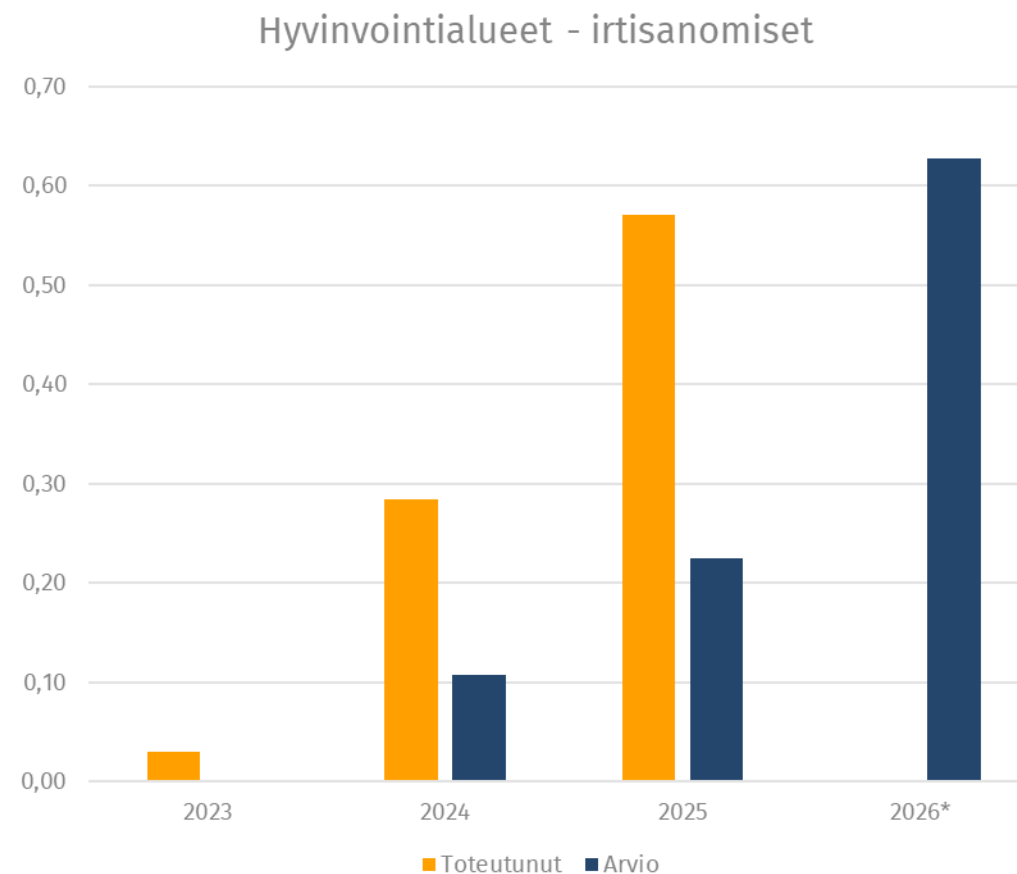
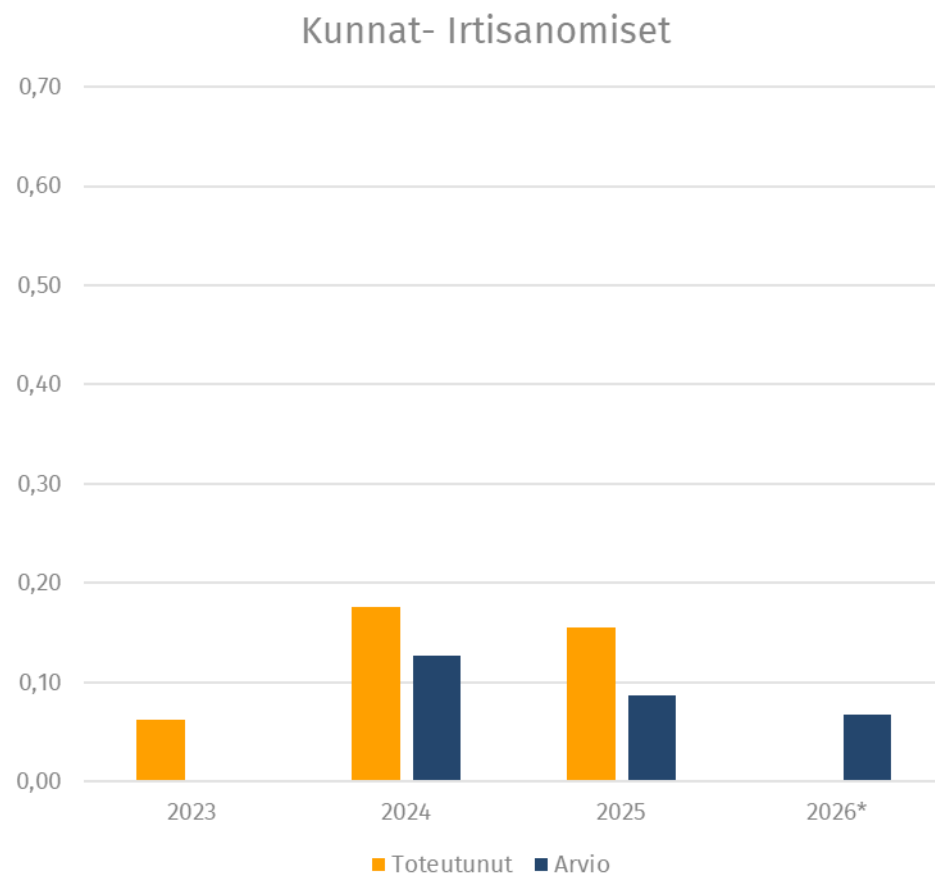
Vuoden 2025 lopussa hyvinvointialueilla oli vielä isoja yt-neuvottelujen päätöksiä, joiden toimeenpano menee vuoden 2026 puolelle. On mahdollista, että irtisanomisten toteutuminen on lopulta ilmoitettua pienempi.

*) arvio vuodelle 2026

Kohdistui vuonna 2025

tukipalveluihin, hallintoihin ja hoitohenkilöstöön. Hoitajista arvio yhteensä muutamata-sata.

Toteutunut irtisanomisten määrä ja arviot

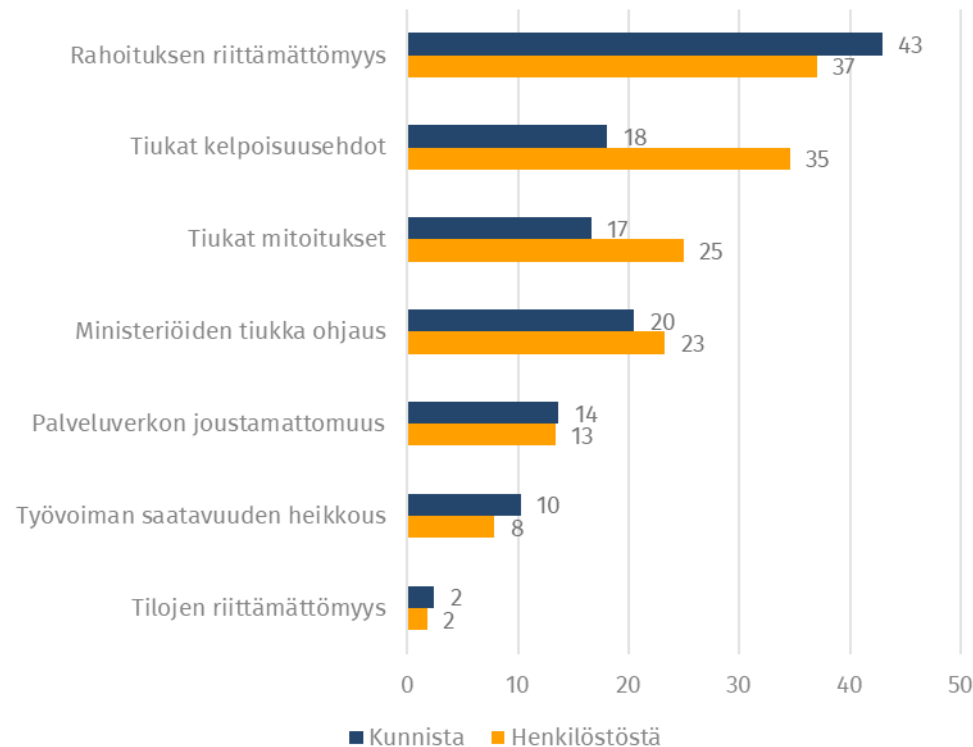
Vuoden 2025 lopussa hyvinvointialueilla oli vielä isoja yt-neuvottelujen päätöksiä, joiden toimeenpano menee vuoden 2026 puolelle. On mahdollista, että irtisanomisten toteutuminen on lopulta ilmoitettua pienempi.

*) arvio vuodelle 2026

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikeuttavat palvelujen järjestämistä arviointi mukaan vuonna 2026?

Melko paljon tai erittäin paljon vastanneiden osuus, %

Vastaajina kunnat ja kuntayhtymät N=205, henkilöstömäärä 170 000

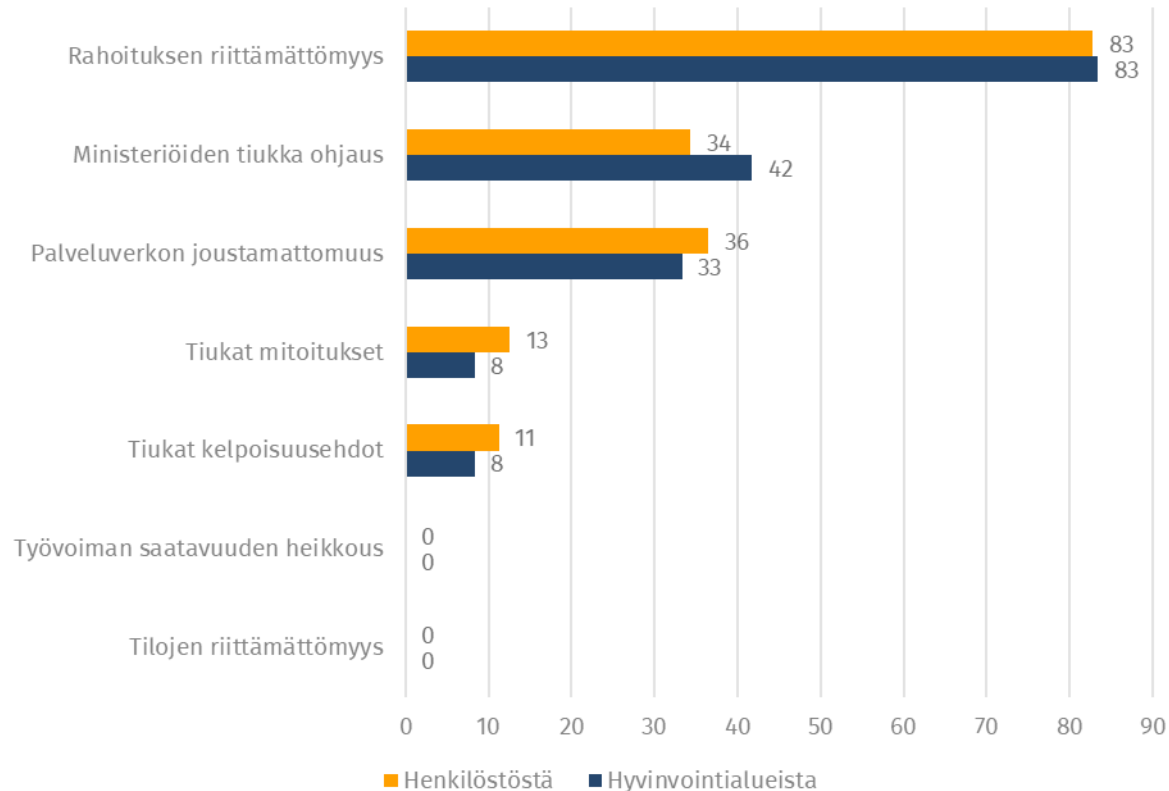

- Sininen palkki kuvaa osuutta kunnista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Noin kaksi kuntaa viidestä arvioi rahoituksen riittämättömyyden vaikeuttavan palvelujen järjestämistä.
 - Edellisenä vuonna noin puolet.
- Työvoiman saatavuuden heikkous on helpottanut merkittävästi. Edelleen kuitenkin kelpoisuusehdot ja mitoitukset haasteena osassa suurempia kuntia.

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikeuttavat palvelujen järjestämistä arviosi mukaan vuonna 2026?

Melko paljon tai erittäin paljon vastanneiden osuus, %

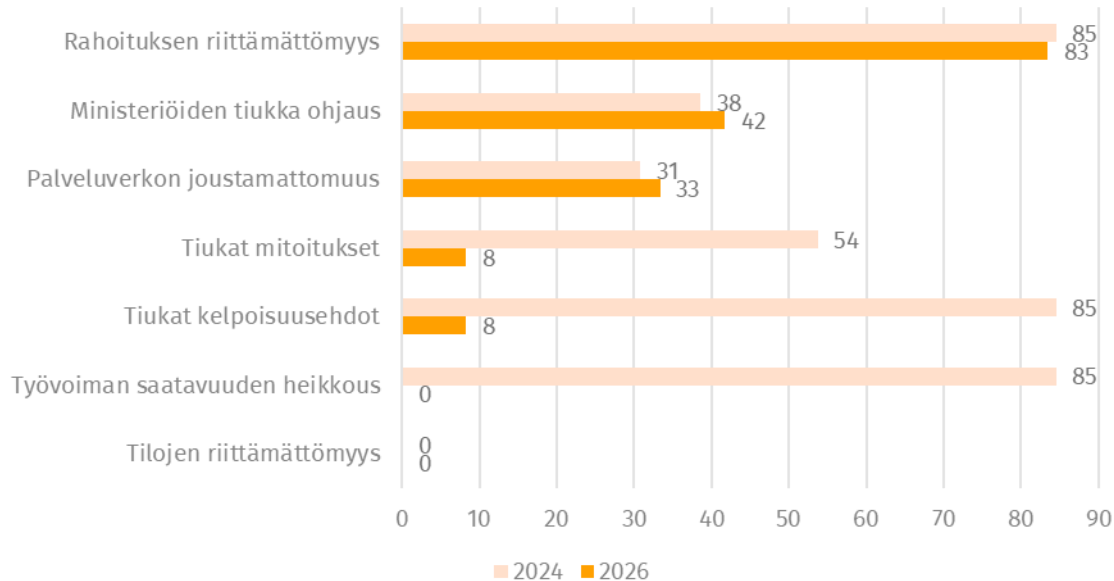
Vastaajina hyvinvointialueet N=24, henkilöstömäärä 221 000

- Sininen palkki kuvaa osuutta hyvinvointialueista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Hyvinvointialueilla suurin ongelma on edelleen riittämätön rahoitus.
- Reilu kolmasosa kokee ministeriöiden tiukan ohjauksen ja palveluverkon joustamattomuuden vaikeuttavan palvelujen järjestämistä.
- Työvoiman saatavuuden haasteet ovat helpottaneet merkittävästi.

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikeuttavat palvelujen järjestämistä arviosi mukaan? Vertailu vuodet 24 ja 26 hyvinvointialueilla

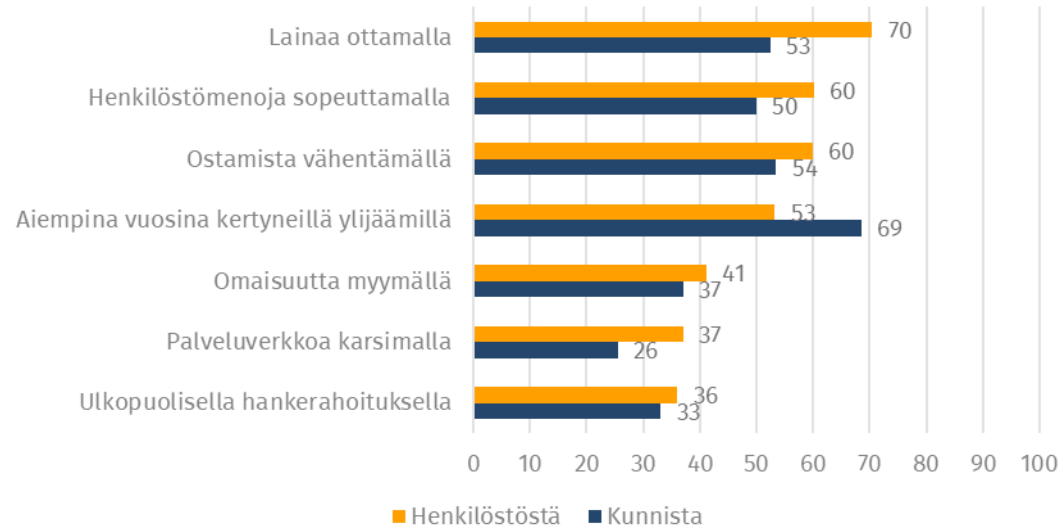
Melko paljon tai erittäin paljon vastanneiden osuus, %

- Hyvinvointialueilla suurimmaksi esteeksi palvelujen järjestämiselle koetaan edelleen riittämätön rahoitus.
- Työvoiman saatavuuden haasteet ovat helpottaneet merkittävästi vuoteen 2024 verrattuna.

Millä aiotte kattaa mahdollisia rahoituksen puutteita vuonna 2026?

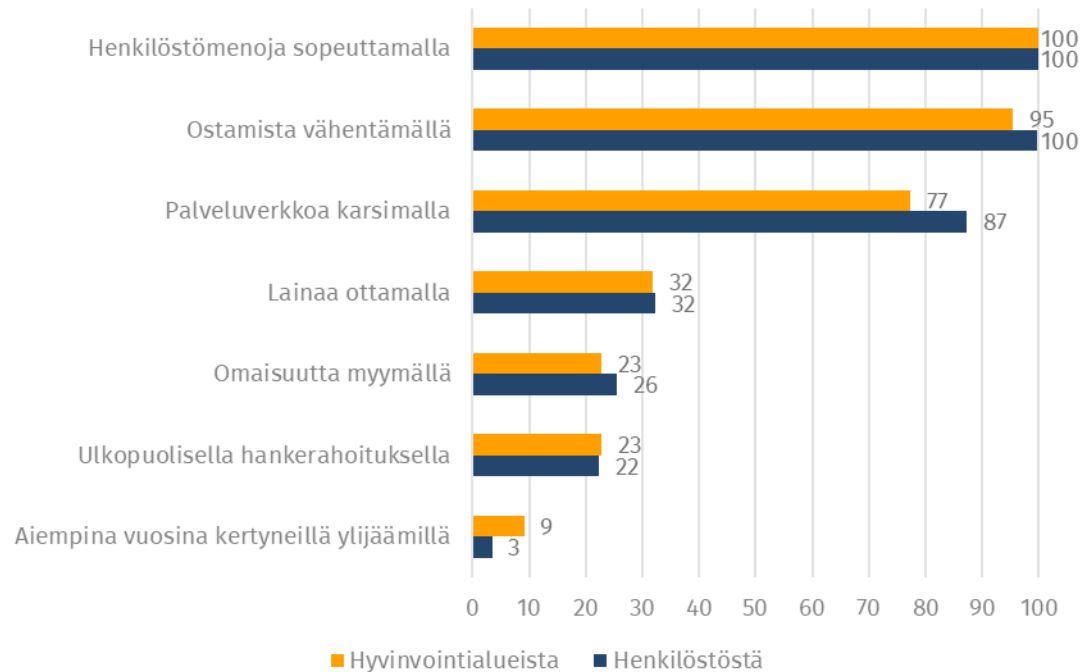
Vastaajina kunnat ja kuntayhtymät N=205, henkilöstömäärä 170 000

- Sininen palkki kuvaa osuutta kunnista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Isommissa kunnissa otetaan lainaa ja usein niissä myös on selkeitä investointitarpeita.
- Kunnilla on käytössään monenlaisia keinoja vaikuttaa rahoitukseen.
 - Kunnissa mahdollista myös nostaa verotuloja tai osinkotuloja.

Millä aiotte kattaa mahdollisia rahoituksen puutteita vuonna 2026?

Vastaajina hyvinvointialueet N=24, henkilöstömäärä 221 900

- Keltainen palkki kuvaa osuutta hyvinvointialueista, sininen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Henkilöstömenojen sopeutus on tärkein työkalu riittämättömän rahoituksen kanssa kamppaileville hyvinvointialueille.
- Henkilöstömenojen sopeuttamisen lisäksi myös ostamisen vähentäminen jatkuu jokaisella hyvinvointialueella. Myös palveluverkon karsiminen jatkuu.

Yhteistoimintaneuvottelut

Onko organisaatiossanne käyty/käynnissä/käynnistymässä yhteistoimintaneuvottelut TALOUDELLISISTA johtuvista syistä tavoitteena henkilöstömenojen sopeuttamistoimenpiteet?

	Kuntaorganisaatiot, %	Hyvinvointialueet, %
On vuonna 2025 taloudellisista syistä johtuen	18	17
On suunnitteilla vuodelle 2026 taloudellisista syistä johtuen	5	0
On vuonna 2025 ja suunnitteilla vuodelle 2026 taloudellisista syistä johtuen	3	61
Ei ole	74	22

Organisaatioiden lukumäärä, joissa	Kuntaorganisaatiot	Hyvinvointialueet
Sovittu paikallisella työ- ja virkaehtosopimuksella henkilöstömenosäästöistä	6	1
Työnantaja käynnistänyt/käynnistämässä neuvotteluja paikallisesta työ- ja virkaehtosopimuksesta henkilöstömenosäästöistä	11	3
Työnantaja esittänyt paikallista sopimusta henkilöstömenosäästöistä, mutta osa tai kaikki henkilöstöjärjestöt kieltäytyvät	2	5

Budjetti vuodelle 2026 ja talouden tasapainotusohjelma

Onko vuoden 2026 talousarvio lähtökohtaisesti?

	Alijäämäinen, %	Tasapainossa, %	Ylijäämäinen, %
Kunnat / Kuntayhtymät	51	28	21
Hyvinvointialueet	21	13	67

Onko organisaatiossanne tehty useampivuotinen talouden tasapainottamisohjelma?

	Kyllä, %	On suunnitteilla, %	Ei, %
Kunnat / Kuntayhtymät	36	15	49
Hyvinvointialueet	88	8	4

Talouden tasapainottamisohjelmat osa pitkäjänteisen talouden suunnittelua

- Kunnissa ja kuntayhtymissä on perinteisesti pyritty pysyvään ja pitkäjänteiseen kustannusten hallintaan.
- Tarkka taloudenpito ja siihen liittyvät sopeutustoimet ovat osa tavoitteellista, tuottavuuteen pyrkivää taloudenhoitoa.
- Kunnissa epävarmuutta aiheuttaa valtionosuuksien uudistaminen ja epätietoisuuden jatkuminen.
- Kunnat ovat hyvin erilaisessa asemassa niin väestörakenteen kuin taloudellisen tilanteen näkökulmista. Työttömyyden kasvaneet kustannukset vaikuttavat kuntien tilannetta.
- Hyvinvointialueilla jatkuu voimakkaat tarpeet sopeuttaa taloutta.
- Hyvinvointialueilla rahoitus oli riittämätöntä alkutilanteessa, ja syntyneiden alijäämien kattamisvelvoite edellyttää merkittäviä säästötoimenpiteitä.
- Paikallishallinnossa on käynnissä monia henkilöstömenoja karsivia toimenpiteitä, toiminnan tehostamista ja uudelleen organisoimista sekä muita tuloksellisuutta parantavia toimenpiteitä.